

Referat från månadsmöte med SPF Seniorerna Enabygden 2020-01-10

Mötet hölls på Kryddgården och värdar var denna gång grupp 3 med Stig Hallgren i spetsen. Detta möte var ovanligt välbesökt med cirka 120 närvarande, troligen beroende på att ett mycket viktigt och aktuellt ämne skulle behandlas, nämligen framtidsfullmakter. Föredragshållare var juristen *Christina Skog* som har familjejuridik som specialitet. Det kan gälla allt från dödsbon, bouppteckningar och testamenten till samboavtal och skilsmässor. Alla dessa är exempel på områden där det kan gå väldigt fel, om man inte tänkt till mycket noga i förväg och detta gäller även framtidsfullmakter.

Lagen om framtidsfullmakter trädde i kraft för drygt 2 ½ år sedan den 1 juli 2017. Till skillnad mot en vanlig fullmakt fortsätter den att gälla även efter att fullmaktsgivaren har avlidit och fram till bouppteckningen. Samtidigt kom emellertid en annan lag om anhörigbehörighet som tillåter en nära anhörig till den avlidna att sköta löpande ekonomi under en begränsad tid efter ett dödsfall, förutsatt att ingen god man är tillsatt. Det senare systemet finns fortfarande kvar, men har andra nackdelar som integritetsproblem.

Syftet med en framtidsfullmakt är att man redan, innan man av någon orsak blir oförmögen att sköta sin ekonomi, ska välja ut någon annan person som, om detta inträffar, ska få full behörighet att ta hand om ens ekonomi. Detta gäller i stort som smått, t.o.m. att sälja fastigheter, även om sådant helst bör framgå av fullmakten. I de flesta fall är det fullmaktshavaren som avgör, när han/hon ska träda in. Närstående ska alltid informeras om detta. Som regel krävs någon form av bevis, t.ex. en demensdiagnos. Om man önskar att en domstol ska avgöra, när fullmaktshavaren får gå in, ska detta skrivas in i fullmakten. Fullmaktsgivaren har alltid rätt att återta fullmakten och om man inte kommer överens kan överförmyndaren istället förordna en god man. Detsamma gäller om fullmaktshavaren missbrukar sitt uppdrag.

Formkraven på en framtidsfullmakt är att fullmaktsgivaren måste vara myndig, att fullmakten ska vara skriftlig och samtidigt bevitnas av två oberoende personer och alltid kunna uppvisas i original, när den åberopas. Det måste tydligt framgå vem som ska vara fullmaktshavare och dennas behörighet om man önskar skriva in detta, t.ex. att ge julgåvor till barn och barnbarn. Om fullmaktshavaren ska ha arvode måste även detta anges liksom om man önskar utse någon att granska fullmaktshavarens arbete. Det finns mallar att använda, men ofta är det lämpligt att anlita en jurist för att inte riskera tvetydigheter. En korrekt skriven framtidsfullmakt ska accepteras av alla berörda instanser, även om banker i vissa fall varit tveksamma, troligen beroende på okunskap. Hittills har emellertid de flesta framtidsfullmakter, som åberopats, även fungerat som avsett.

Det vanligaste är att makar eller sambor skriver ömsesidiga fullmakter, men man kan välja vem som helst som man litar på. Viktigt är emellertid att reflektera över ett värsta-scenario, t.ex. kan det finnas risk för missbruk om man anlitar en utomstående person som får nästan oinskränkta befogenheter. Risker finns även om man ger fullmakt åt bara ett av sina flera barn, särskilt om det finns

särkullebarn. Framtidsfullmakt och testamente har helt olika tillämpningsområden, men man bör ändå tänka på att de inte ska komma i konflikt med varandra, även om risken inte är stor.

Vi var många denna eftermiddag som fick mycket att tänka på och det är säkert åtskilliga som nu går hem och funderar på vad man verkligen vill ska ske, när man inte längre kan bestämma själv. Ett stort tack till Christina Skog för ett utmärkt och klargörande föredrag om ett viktigt ämne.

Vid pennan
StigF